

KABALA V NOVODOBÉM ČESKÉM HERMETISMU

Petr Kalač
Dokumentační centrum českého hermetismu
www.dch.grimoar.cz

Motto:

„Vykonal jsem věci veliké silou Šém Hameforaše
a 32 cest Jeciry.
Číslo, váha a rozměr určují tvar věci;
podstata jest však jediná
a Bůh ji věčně tvoří...“

Elifas Lévi: *Věda duchů*

FRANCIE – rok 1888

Kořen zájmu novodobých českých hermetiků o kabalu je třeba hledat ve Francii přelomu XIX. a XX. století.

Zásadním se zde jeví rok 1888, kdy v Paříži začíná vycházet okultistická revue L'Initiation, do které přispívají lidé z nedávno před tím založené skupiny pro hermetická studia v čele s Papusem (13. 7. 1865 – 25. 10. 1916), Stanislasem de Guaitou (6. 4. 1861 – 19. 12. 1897) a Paulem Sédirem (2. 1. 1871 – 3. 2. 1926).

Ve stejném roce zakládá Stanislas de Guaita ryze hermetický řád Rose-Croix Cabbalistique (Kabalistický řád růže a kříže). Zde se složité hermetické teze vykládají „srozumitelnými“ kabalistickými termíny.

V témže roce navíc dochází v Paříži k rekonstrukci martinistického řádu (L'Ordre martiniste), o kterou se zasloužil právě Papus. Veřejně pak řád působí od r. 1891. Nejvyšší vedení této organizace, spolu s dalšími významnými hermetiky z celé Francie, se navíc silně angažuje právě v činnosti Rose-Croix Cabbalistique.

Ústředí martinistického řádu v Paříži, přelom XIX. a XX. století.
V čele sedící Papus.

Emblém řádu Rose-Croix Cabbalistique.

Z těchto a dalších skupin se pak rektutují lektori francouzské Hermetické školy (L'école supérieure libre des sciences hermetiques), založené r. 1897 a následně i pařížské Svobodné university vysokých studií (Université libre des hautes études) vedené opět Papusem.

Zde se po přísných ústních i písemných zkouškách udělují diplomy z nejrůznějších oborů hermetismu a kabaly, taktéž i českým hermetikům, kteří zde získané poznání přenášejí do naší vlasti.

LEONHARDI a ŘEBÍK (Zanoni) (Origenes)

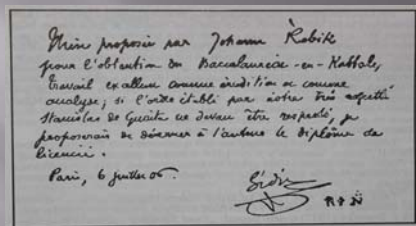
Osobní přítel Papuse - Adolf Franz Leonhardi (16. 5. 1856 – 11. 2. 1908) a JUDr. Jan Bohuslav Řebík (1867 – 1951?), stáli u počátků novodobého českého hermetismu, který v naší vlasti šířili pod hlavičkou první české martinistické lóže s pořadovým číslem 12.

HVĚZDA ZÁHROBNÍ r. 1894

Veřejná práce českých okultistů je u nás patrná již v r. 1894, kdy vychází první číslo Hvězdy záhrobní – časopisu pro spiritism a vědy příbuzné.

Sem přispívá i výše zmiňovaný Jan Rebík, který posléze studuje na pařížské hermetické universitě, kde r. 1906 získává diplom bakaláře kabaly, podepsaný samotným Sédirem.

Sédirův návrh na udělení kabalistického bakalariátu Janu Rebíkovi.

Podle symbolistického časopisu Moderní revue (roč. III. 1895 - 96), „je okultismus vědou kompaktní... je hnutím etickým, které podporuje individualitu, nese mír, lásku a bratrství... provede obrat niterný nejen v jednotlivci, ale i v celku...“

SBORNÍK pro FILOSOFI, MYSTIKU a OKKULTISMUS 1897 – 1899, 1906

Čeští symbolisté, sdružující se v redakci časopisu Moderní revue, vycházejícího od r. 1894, jsou v přímém kontaktu s francouzským hermetickým řádem Rose-Croix Cabbalistique. Umělecká platforma Moderní revue však našim hermetikům brzy přestává stačit, a tak r. 1897 zakládají Sborník pro filosofii, mystiku a okkultismus, ve kterém se již objevují i kabalistická témata. Vzorem je jim francouzský martinistický časopis L'Initiation...

Sborník pro filosofii, mystiku a okkultismus, roč. II. 1898, č. 2 a jeho první článek o kabale.

EMANUEL HAUNER (Amis) 24. 12. 1875 – 14. 6. 1934

Emanuel Hauner byl od začátku jedním z hlavních redaktorů Sborníku pro filosofii, mystiku a okkultismus.

Později napsal velice informativní úvod o kabale do knihy pražského rabína Samuela Arje - Pojednání o židovské mystice (Sfinx, Praha 1922).

Nositeli vlivu hermetických idejí v naší zemi na konci XIX. století byli především martinisté.

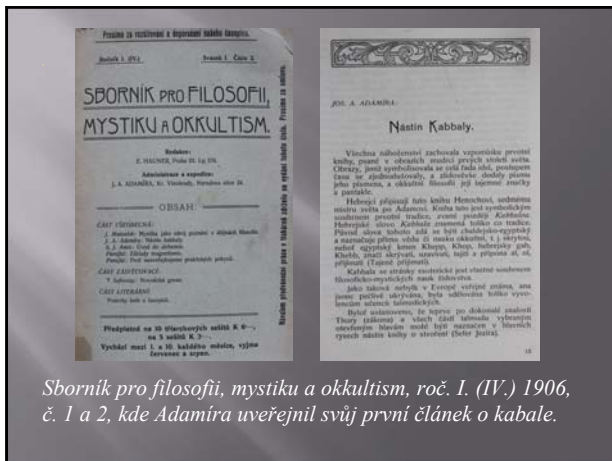
ADAMÍRA a DRAŽDÁK (Porfirios) (Apolonius)

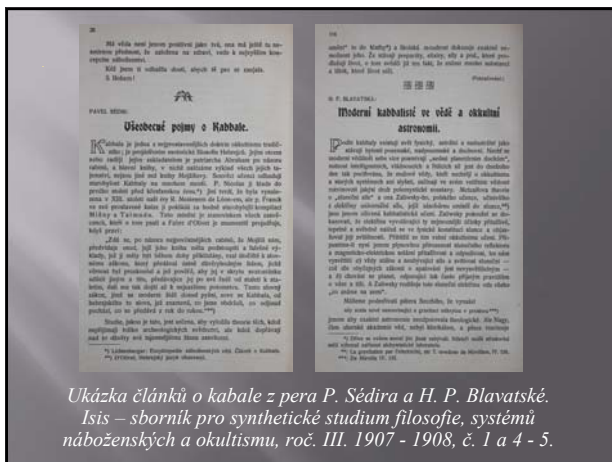
Dolším redaktorem Sborníku pro filosofii, mystiku a okkultismus byl neognostik a martinista Josef Alois R. Adamíra (1. 3. 1877 – 1953).

U vzniku tohoto periodika stál i JUDr. Karel Pavel Draždák (1872 – 1921), který na základě francouzské charty v této době založil a vedl první pražskou martinistickou lóži.

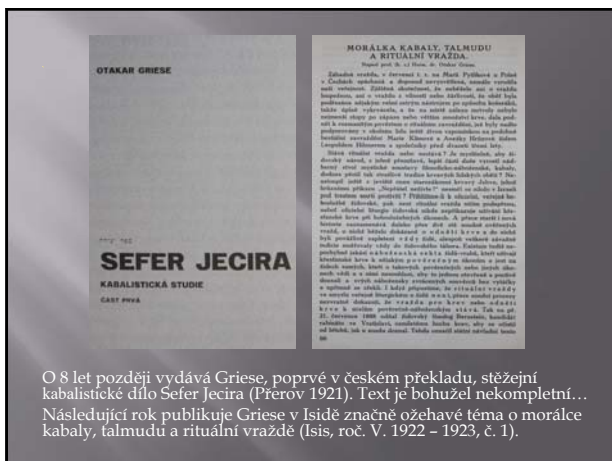
Adamíra i Draždák později získali titul bakaláře kabaly v řádu Rose-Croix Cabbalistique.

Sborník pro filosofii, mystiku a okkultismus, roč. I. (IV.) 1906, č. 1 a 2, kde Adamira uveřejnil svůj první článek o kabale.

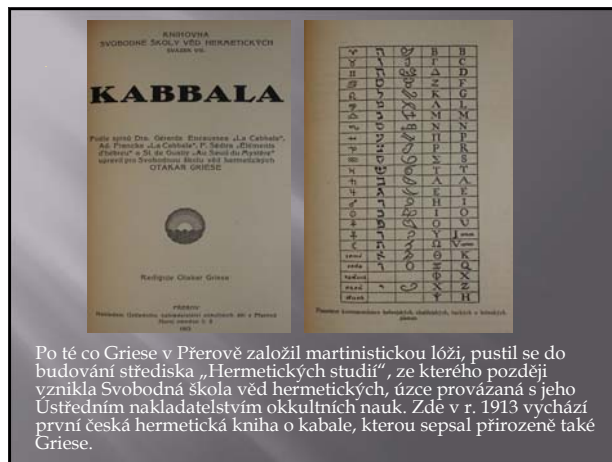
Ukázka článků o kabale z pera P. Šedira a H. P. Blavatské. Isis – sborník pro synthetické studium filosofie, systémů náboženských a okultismu, roč. III. 1907 - 1908, č. 1 a 4 - 5.

O 8 let později vydává Griese, poprvé v českém překladu, stěžejní kabalistické dílo Sefer Jecira (Přerov 1921). Text je bohužel nekompletní... Následující rok publikuje Griese v Isisě značně ožehavé téma o morálce kabaly, talmudu a rituální vraždě (Isis, roč. V. 1922 – 1923, č. 1).

Obrovskou posilou českých hermetických snah začátku XX. století byl přerovský rodák a pozdější čestný doktor a profesor hermetických věd Pápusovy vysoké školy hermetických studií - Otokar Griesse. Tento martinista, neognostik a iluminát byl zároveň vydavatelem rady hermetických časopisů, ve kterých zhusta vycházely i články o kabale. Prvním jeho časopisem byla slavná Isis, vycházející s přestávkami v rozmezí let 1905 – 1924.

Po té co Griesse v Přerově založil martinistickou lóži, pustil se do budování střediska „Hermetických studií“, ze kterého později vznikla Svobodná škola věd hermetických, úzce provázaná s jeho Ústředním nakladatelstvím okkultních nauk. Zde v r. 1913 vychází první česká hermetická kniha o kabale, kterou sepsal přirozeně také Griesse.

Z dalších znalců kabaly, kteří se zasloužili o překlady některých významných děl židovské mystiky, jmenujme smíchovského rabína dr. Samuela Arje a jeho spis Židovská mystika – Kabbala J. K. Agrippy z Nettesheimu (Sfinx, Praha 1922).

JIŘÍ MORDECHAJ ZE'EV LANGER 19. 3. 1894 – 12. 3. 1943

Německy pak v Praze r. 1923 vychází další významné dílo velkého znalce židovské mystiky Jiřího Langer: Die Erotik der Kabbala.

Tento poslední hebrejsky píšící pražan je všeobecně známý spíše díky svému spisu chasidských legend: Devět bran (1937).

Dr. ISAAC EISENBERG 1884 - ?

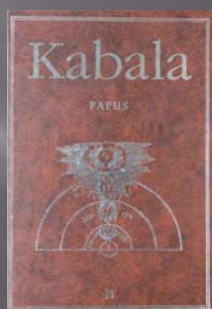
V témže roce vychází také překlad Sefer Raziel haMalach (Kniha anděla Raziela) – praktická theurgie a mystika kabbalistická (Sfinx, Praha 1923), od dr. J. Eisenberga.

Týž autor v témže roce vydává ještě spisek: Kabbala, židovská mystika (Kapper, Praha 1923).

Prof. JULIUS NESTLER 1877 – 1933

Dalším znalcem kabaly byl pražský Němec a „tichý člen“ pozdější společnosti čsl. hermetiků Universalia - prof. Julius Nestler.

Ten do němčiny přeložil základní Papusovo dílo: Kabbala (Altmann, Leipzig 1921) a ve své pozůstalosti zanechal i torzo českého překladu (později vyšel péčí nakl. Volvox globator, Praha 1996).

Zajímavý hebrejský rukopis Das VI. and VII. Buch Moyses (VI. a VII. kniha Mojžísova) u nás vyšel na základě předlohy uložené v knihovně premonstrátského kláštera na Strahově.

Anonymní vydání, pravděpodobně z počátku 20. let XX. století, spatřilo světlo světa zásluhou litografického závodu v Roudnici nad Labem. Kdo však toto zvláštní kabbalistické dílo obkreslil a připravil k finálnímu vydání je dodnes záhadou.

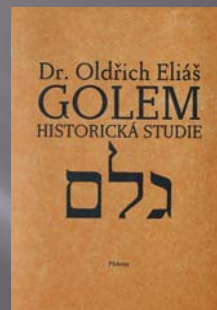
JUDr. OLDŘICH ELIÁŠ (Etana, Meir) 23. 9. 1895 – 8. 11. 1941

Táborský rodák O. Eliáš, pozdější aktivní hermetik (zakládající člen Universalie), martinista (člen Lasenicova Horev-klubu), iluminát a velký znalec kabaly, se již v mládí pilně učil hebrejštině.

Kabbalistické spisy četl v originále, byl velkým znalcem židovské kultury a historie. Jeho přednášky o kabale vyvolávaly v Universalii značný zájem posluchačů.

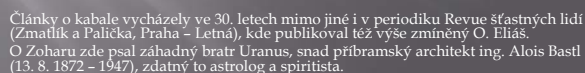
O kabale napsal řadu článků a několik knih.

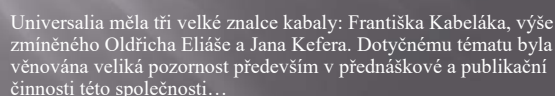
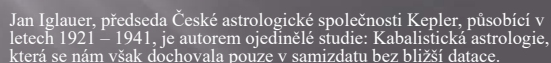
Již v r. 1922 publikoval O. Eliáš rozsáhlý článek o Golemovi v Okultní a spiritualistické revui (roč. II. na pokračování), kterou následně rozvedl ve vynikající historické studii: Golem (Sfinx, Praha 1924).

O mnoho let později sepsuje dílo: Kabbala – pojem, dějiny a prameny (Zmatlík a Palička, Praha 1938), které bylo snad přípravou prací k jeho, bohužel zničené, učebnici kabaly.

Navíc se tu pokouší o konstrukci jistého pracovního modelu tzv. „národní kabaly“, tj. o převod kabalistických souvztažností mezi písmeny a čísly obvyklých v hebrejštině na češtinu.

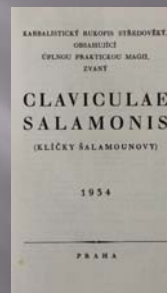
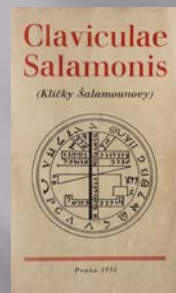
Alma Excelsior: Kabbala dvaceti čtyř Jáhve (samizdat, 1938).

ENCYKLOPEDIE OKULTISMU, FILOLOGIE a MYTOLOGIE 1932 - 1940

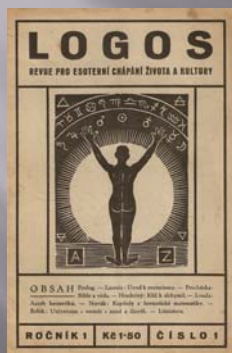

Tzv. LÍSTKOVNICE (encyklopedický zpracování hesla listkového formátu velikosti osmerky), byla mezinárodním počinem společnosti Universalia, do kterého se zapojila celá řada jejích členů. Obsahovala přirozeně i rozsáhlé heslo o kabale. Celkem vyšlo 58 sešitů.

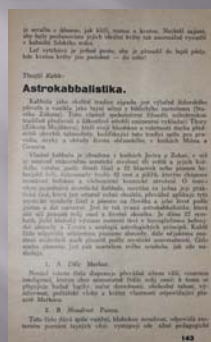
Claviculae Salamonis (klíčky Šalamounovy) – kabbalistický rukopis středověký, obsahující úplnou praktickou magii (Universalia, Praha 1934).

LOGOS 1934 - 1941

Logos - revue pro esoterní chápání života a kultury, který Universalia vydávala necelých 8 let, obsahoval řadu kabbalistických témat.

Byly v něm navíc avizovány přednášky, Universalii založené, Svobodné školy věd hermetických (často s kabbalistickou tematikou) a shrnující informace z hermetických kursů, které společnost pořádala.

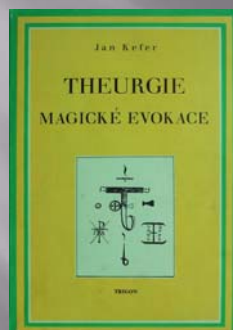

Ukázka dvou článků o kabale, které byly v Logosu uveřejněny: Th. Kahle: Astrokabbalistika (Logos, I. 1934, č. 4), E. Lévi: Úvod do kabbaly (Logos IV. 1937, č. 1).

PhDr. JAN KEFER 31. 1. 1906 – 3. 12. 1941

Dr. Jan Kefer, spiritus agens celé Universalie, přednesl v rámci Svobodné školy věd hermetických, kterou společnost provozovala, celou řadu kabbalistických témat:

- Kabbalistická onomantie (10. 1. 1938)
- Kabbalističtí Géniové (28. 7. 1938, 4. 8. 1938, 11. 8. 1938)
- Kabala je budována... (25. 8. 1938)
- Kabbalistická kalkulace (21. 6. 1939)
- Sestavení kabbalistického horoskopu (7. 2. 1940)
- Analogie hebrejské abecedy (6. 3. 1940).

Keferova Theurgie magické evokace (Universalia, Praha 1937, později Trigon, Praha 1991), pracuje s 72 genii kabaly.

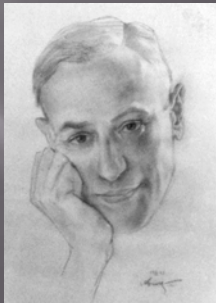
FRANTIŠEK JINDŘICH KABELÁK

8. 11. 1902 – 5. 9. 1969

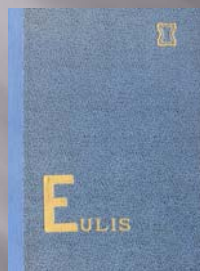
Vynikající magik, theurg a kabalista Fr. Kabelák, byl jedním z předních činníků Universalie, který o kabale nejen přednášel a psal, ale především ji praktikoval v rámci magie zvědné.

Své vědomosti v tomto oboru rozvíjel od doby, kdy se v Palestině setkal se skutečným mistrem kabaly.

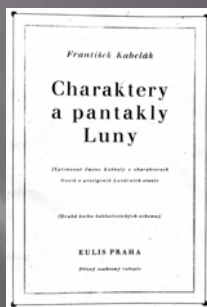
Kromě jiných jazyků ovládal přirozeně i biblickou hebrejštinu

Knihovna EULIS 1939 - 1941

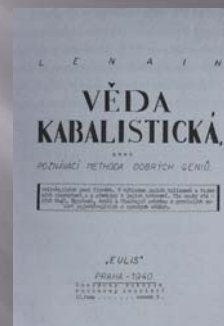

V knihovně Eulis, vydávané Univesalií, vycházely „přísně soukromé tisky“, jejichž získání bylo podmíněno reversem. Františku Kabelákovi zde vyšlo celkem 8 textů, z nichž 5 se přímo týkalo kabbalistické teorie a praxe. Kromě tří dílů Kabbalistického zasvěcení, to byla ještě Kniha velkého Šemu a Charaktery a pantakly Luny.

Fr. Kabelák: *Kniha tajemství velkého šemu* - Magické charaktery 72 písmen Velkého Jména Božího dobra i zla - Uspořádání 72 jmen geníů na 36 všemocných talismanech (Eulis, Praha 1940).

Fr. Kabelák: *Charaktery a pantakly Luny* - 28 písmenné jméno Kabbaly v charakterech Geníů a protigénů Lunárních stanic - Druhá kniha kabbalistických schémat (Eulis, Praha b. d.)

Lenain: *Věda kabbalistická aneb poznávací methoda dobrých geníů ovlivňujících osud člověka. S výkladem jejich talismanů a tajemných charakterů a s předpisy k jejich hotovení. Dle nauky starých Magů, Egypťanů, Arabů a Chaldejců sebráno z proslulých autorů pojednávajících o vysokých vědách* (Eulis, Praha 1940)

HOREV 1938

Eljáš Lévi:

Klasikové kabbaly.

Smysl Talmudu, nenávisti bloupyřích křesťanů tak tupej a pověrou Židů podpiraný, zcela spočívá na velkých a nezměnitelných pravdách svatých kabbaly.

9

Další neopomenutelnou hermetickou skupinou byl Lasenicův Horev-klub, který měl povahu martinistické esoterní lóže. Petr Kohout - Lasenic (br. Milan) 17. 5. 1900 – 23. 6. 1944, ho založil v r. 1938. Skupina vydávala revui Horev, ve které se objevilo také pár kabbalistických témat, snad i proto, že v členské základně klubu stál dr. O. Eliáš.

JUDr. a PhDr. JIŘÍ ARVÉD SMÍCHOVSKÝ (1. 5. 1898 – 22. 1. 1951)

Novodobý pražský Faust J.A. Smíchovský, byl silně rozporuplnou postavou české hermetické scény XX. století.

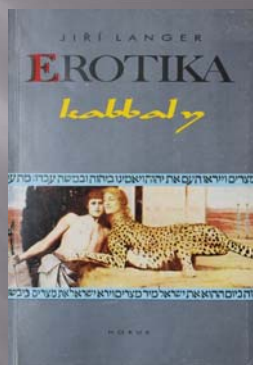
Vystřídal se v mnoha životních rolích.

Byl špiónem, fašistou, zednářem, theurgem, satanistou, magikem i kabalistou, ale především rozervaným člověkem, provozujícím démonologickou praxi.

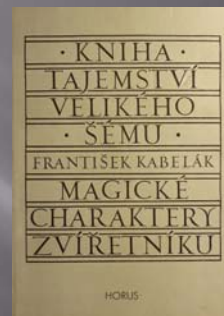
Tu provozoval i s Fr. Kabelákem.

Smíchovský miloval hebrejskou liturgii, přičemž hebrejštině ho vyučoval jeden pražský rabin.

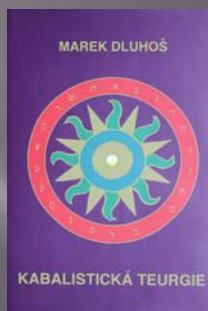
Nezanechal po sobě de facto žádné literární dílo, pouze překlad hymnu Melek Eljon (Psyche, r. XV. 1936, č. 8) a další překlad v Logosu (č. 1, 1938).

V brněnském nakladatelství Horus vychází v r. 1991, poprvé v českém jazyce, Langerův nádherný spis: Erotika kabbaly.

V témže nakladatelství vycházejí Kabelákovy zásadní spisy: Kabalistické zasvěcení (r. 1995) a Kniha tajemství velikého šemu, rozšířená o, do té doby „tajné“, Magické charaktery zvířetníku (1998).

Noví autoři, kteří tak či tak uchopují kabalistickou tematiku, na sebe nenechají dlouho čekat. Vznikají díla jako např.:
Ladislav Moučka: Sefer Jecira pražská (Půdorys, Praha 1998).
Marek Dluhoš: Kabalistická teurgie (Vodnár, Praha 2010).

DĚKUJI ZA POZORNOST

